

OBEC BŽANY

Obecný úrad Bžany č. 46, 090 33 Turany nad Ondavou

Bžanské čriepky 3 *December 2017*

Vážení spoluobčania prichádzame k Vám z tretím číslom obecného časopisu Bžanské čriepky.

Prinášame Vám prehľad najpodstatnejších udalosti Obce Bžany v roku 2017.

V obci sa udialo viacero udalosti, ktoré je hodné spomenúť a to je dôvod, aby sme sa s verejnosťou v Bžanských čriepkach s týmito udalosťami podelili.

Takouto formou, periodického charakteru chceme aj budúcnosti pre občanov zabezpečiť prístup k informáciám o udalostiach, ktoré sa udejú v obci v priebehu roka.

Vážení spoluobčania, milí chatári a rekreanti rekreačnej oblasti Domaša Valkov.

Dostáva sa Vám do rúk tretie číslo obecného časopisu Bžanské čriepky.

Naším úprimným želaním je, aby sa časopis stal vašim priateľom a aby si našiel cestu do vašich domácností. Na jeho stránkach nájdete každoročne informácie o živote a dianí v obci. Nech sa stane vašim dobrým priateľom.

Spolu s Bžanskými čriepkami Vám bude doručený stolový kalendár na rok 2018 a Vianočná nádielka.

Obecné zastupiteľstvo Obce Bžany Vám praje príjemné prežitie „Vianočných sviatkov“ a „Šťastlivý Nový rok!“

**Príhovor Starostky Obce Bžany k Vianočným sviatkom a Novému roku
2018**

Vážení spoluobčania, milí chatári a rekreaanti rekreačnej oblasti Domaša Valkov.

Prežívame adventný čas a pripravujeme sa na najkrajšie sviatky roku - Vianoce. Adventné obdobie je pre veriacich časom duchovnej prípravy, pred slávením Vianoc, radostnej spomienky na Narodenie Pána. Slovo advent pochádza z latinského slova adventus a znamená príchod.

Čakanie na Vianoce, na príchod Božieho Syna na tento svet, symbolizujú adventné vence. Veniec bol a je od nepamäti symbolom víťazstva a kráľovskej hodnosti. Adventný veniec vzdáva hold tomu, kto je očakávaný a prichádza zároveň ako víťaz, kráľ a osloboditeľ. Na adventnom venci bývajú štyri sviece, ktoré symbolizujú štyri adventné nedele.

Každú zo štyroch adventných nediel sa na venci zapáli o jednu sviecu viac.

Tak ako pribúda svetla na adventnom venci, tak sa približuje Kristov príchod, ktorý je „Svetlom sveta“ (Jn 8, 12). Toto svetlo rozptyľuje temnotu a strach.

Čas Vianoc nebýva len časom nákupnej horúčky, čoho sme žiaľ neraz svedkami v dnešnom svete, ale má predovšetkým svoj duchovný obsah.

Tento čas nás vyzýva k stretnutiu s Kristom v našom každodennom živote a pripravuje nás na jeho slávny druhý príchod. Pripomína nám nielen, že Kristus prišiel, ale že príde aj druhý raz. Život veriacich je neustálym a bdelym očakávaním druhého príchodu Krista.

Nejde iba o to, aby sme si pripomenuli historickú udalosť, ktorá sa stala pred vyše 2000 rokmi v malom judejskom mestečku Betlehem. Oveľa potrebnšie je pochopiť, že celý náš život musí byť adventom, bdelym očakávaním nového, konečného príchodu Krista.

Prežívanie Vianočných sviatkov má tak svoj hlbší zmysel a to v príprave našich srdc na Božiu milosť. Advent by mal v nás obnoviť nádej. Nie lacný optimizmus, čo zatvára oči pred realitou, ale pevnú nádej, ktorá je zakotvená v Bohu. Táto pevná nádej umožňuje veriacim naplno prežívať život .

V novom roku vyprosujem všetkým Vám i Vaším blízkym:

Nech láska Betlehemskeho Dieťaťa zapáli vo Vašich srdciach oheň viery a nádeje. Nech oheň viery a nádeje vo Vás rastie, plápolá a zapaluje celú zem. Staňte sa znamením a poslami radosti pre všetkých okolo seba.

Prajem Vám, aby Vaše rodiny a domovy boli miestom, kde budete môcť prežívať mnoho krásnych chvíľ naplnených láskou. Zároveň sa Vám chcem poďakovať za Vašu prácu v tomto roku doma aj v prospech obce.

Vážení spoluobčania, tak ako v minulom roku a v tomto vyslovujem záverom želanie:

„Zachovajme si slávnostné chvíle a pocity radosti z Vianočných a Novoročných sviatkov po celý rok.

Vážme si jeden druhého, zachovávejme úctu jeden k druhému v každodennom živote ,zveľadujme a majme radi našu obec.

JUDr. Mária Kasičová
„Vaša starostka“

KULTÚRNOSPOLOČENSKÉ PODUJATIA v roku 2016 -2017

- ***Uvítanie Nového roku 2017 pri pohári vína v obecnom parku***

Poslanci obecného zastupiteľstva spolu so starostkou a zamestnanci obce pripravili v obecnom parku vatru, svetelné ozdoby, ohňostroj a posedenie (postátie) pri varenom vínu a sladkostiach.

Ďakujeme všetkým, ktorí akoukoľvek formou prispeli k príprave podujatia.

- ***Stretnutie rodákov pri príležitosti 645. výročia prvej zmienky o obci, 50. výročia od ukončenia výstavby Vodného diela Domaša a dňa matiek, odhalenie pamätnej tabule a odomykanie vôd Domaše – Valkov.***

Dvadsiaty máj bol v Bžanoch dňom keď sme dokázali, že pri dobrej spolupráci sa toho dá veľa stihnúť.

Obec Bžany si v tomto roku pripomenula **645. výročie prvej zmienky o obci a 50. výročie od ukončenia výstavby Vodného diela Domaša**. Pri tejto príležitosti zorganizovala 20. mája stretnutie rodákov. Na veľké prekvapenie pozvanie obce prijalo viac ako 200 rodákov zo rôznych kútov Slovenska aj Čiech. O kvalitné pohostenie a obsluhu sa postaral personál reštaurácie Delta pod vedením pána Krajkoviča.

K príjemnej atmosfére prispeli vystúpenia súborov Karpaty z Košíc s účastníkmi Makovickej struny, ženy z Jarabiny a Lelija z Humenného. Samozrejme, že aj na tejto akcii boli prítomní aj rekreatanti z Valkova.

Prítomní si pospomínali na svoje mladšie a mladé roky. Mnohí sa stretli po dlhých rokoch a niektorí sa od vyst'ahovania stretli prvýkrát.

Stretnutie sa skončilo v radostnej atmosfére, no nechýbali ani slzičky v kútikoch očí pri spomienkach na mladosť pohľad na vodu ktorá zakryla to čo ich s touto obcou spájalo.

Súčasťou stretnutia bola aj výstavka výšiviek našich starých mám a krst knihy mladého autora Jurka Kasardu „Bžany – zabudnuté spomienky“

V tento deň sme našli dôstojné miesto aj vynovenej spomienkovej tabuli , ktorá nám pripomína deň oslobodenia našej obce a to 18. január 1945. Spomienková tabuľa bola umiestnená na budove Obecného úradu.

S našimi mamkami, babkami a prababkami sme v tento deň oslávili aj deň matiek a stihli sme dokonca aj Odomykanie vôd Domaše – Valkov za účasti Kelemešských furmanov.

- ***Bžany – zabudnuté spomienky – krst prvej knihy Jurka Kasardu***

Bžany – zabudnuté spomienky – autor knihy Juraj Kasarda ml. nám priblížil čo ho viedlo k napísaniu jeho prvej knihy.

Námetom pre napísanie knihy boli dlhoročné snahy o zmapovanie historických udalostí, ktoré sa odohrali v našej obci. Tento môj niekoľkoročný záujem sa mi konečne podarilo publikovať aj v tlačenej verzii a vznikla z toho kniha Bžany - zabudnuté spomienky.

Som nesmierne rád za takýto debut a možnosť napísať túto knihu. Mnoho ľudí možno doposiaľ sníva o tom, že budú môcť vydať knihu. O to viac ma teší, že sa mi to podarilo v 20. rokoch. Bola to pre mňa príležitosť zoznámiť sa s príbehmi ľudí, ktorých si ja osobne nepamätám a nemal som ani možnosť ich zažiť, ale mnohí z našich spoluobčanov si ich doteraz pamätajú. Veľmi pútavé pre mňa bolo pochopiť samotné vzťahy dedinčanov a to, ako sa v minulosti v našej obci žilo. Život nebol ľahký a asi najviac ho sťažovali dve svetové vojny, ktoré sa priamo aj nepriamo prehnali cez našu obec. Veľmi významné dielo, z ktorého som čerpal informácie pre moju prácu boli spomienky Juraja Vargu, nášho rodáka, z ktorých som dokázal vycítiť atmosféru prítomnosti vojny v našej obci a boli mi veľmi prínosným prvkom pri bádani o konkrétnych udalostiach. Pri spracovávaní som sa snažil zachytiť historický prehľad od počiatkov našej obce.

Jadro knihy je síce venované prevažne 20. storočiu, ale určite je všetkým dobre známe, že v minulosti nebolo toľko prameňov, z ktorých by bolo možné čerpať. Preto je najstaršia časť našej obecnej histórie doteraz najzáhadnejšia. Je to zároveň aj nová výzva. V budúcnosti sa chcem naďalej venovať histórii našej obce a verím, že snáď raz uzrie svetlo sveta aj druhé vydanie. Je to momentálne utópia, ale možno sa mi predsa len o pár rokov podarí nahromadiť nové poznatky z histórie našej obce. V knihe som sa snažil venovať obecnej histórii najmä do obdobia stavby Veľkej Domaše.

Zo všetkého najviac ma fascinovali príbehy našich dedinčanov z obdobia druhej svetovej vojny. Bolo naozaj vzrušujúce spoznávať príbehy ľudí, ktorí žili v rovnakej obci a v rovnakom priestore ako dnes ja. Na mnohé miesta v obci sa pozerám s úplne iným pohľadom ako tomu bolo dovtedy, kým som sa nezoznámil s históriou týchto miest. Nejedná sa len o miesta starých obecných cintorínov, ale aj o miesta, kde bola pravdepodobne zabitá Mária Vargová (matka spomínaného Juraja Vargu) ale aj priestor, kde len nedávno stáli domy a dnes sa táto časť obce nachádza pod vodami Domaše.

Naša obec si počas svojej existencie toho prežila naozaj veľa. Keď som rozmýšľal nad tým, či by bolo možné zmapovať históriu nejakej zo susedných obcí, napadla mi myšlienka, že len máloktorá obec sa môže pochváliť takou bujarou a rozsiahlou históriou ako naša obec, ktorá dnes vonkoncom nepatrí medzi tie najväčšie v okrese.

Aby samotné informácie nevyznievali len faktograficky a popisne, snažil som sa text dopĺňať bohatou prílohou. Poslúžili mi fotografie, mapy a mnohé archívne dokumenty.

Veľmi pekne ďakujem obci a pani starostke za možnosti, ktoré som dostal a vďaka ktorým táto kniha vyšla.

Samozrejme, nič nie je dokonalé a aj v mojej prvej knihe sa vyskytlo pár chýb. Jedná sa skôr len o pár nepresností, najmä s uvedením mien, buď v popisoch alebo pri fotografiách. Verím, že do budúcnosti sa mi tieto chyby podarí napraviť a v prípade, že ste si všimli aj vy nejakú chybu alebo nezrovnalosť, prosím aby ste ma kontaktovali na mailovej adrese jurajkasarda@gmail.com. Aj takýmto spôsobom mi môžete pomôcť pri lepšej interpretácii našej histórie. V prípade, ak máte doma nejaké staré fotografie dediny, dedinčanov, nevyrozprávané príbehy, ktoré neboli publikované v knihe, prosím tiež ma kontaktujte.

Jedným s mojich cieľov do budúca je vytvoriť digitálnu zbierku týchto fotografií, ktoré by mohli byť uverejnené na našej obecnej stránke alebo prezentované formou výstavy.

Dúfam, že našu obec už nikdy nepostihnú nešťastia, ktoré sa v nej stali v priebehu storočí jej existencie a ostáva nám len dúfať, že sa nám tu všetkým bude žiť pokojne a v mieri.

Juraj Kasarda ml.
autor knihy

Odomykanie Domaše a zamykanie Domaše – Valkov
Obec Bžany sa každoročne zúčastňuje odomykania a zamykania Domaše.

- **Spomienková púť do Osvienčima**

Deviaty septembrový deň si každoročne pripomíname obeť holokaustu a rasovo motivovaného násilia. Tento pamätný deň je smutnou spomienkou na prijatie Židovského kódexu vládou slovenského štátu 9. septembra 1941. Aj preto sa 46 obyvateľov malebnej obce Bžany rozhodlo, že v tomto roku vykoná spomienkovú púť do Osvienčima. Na základe prieskumu poslancov sme zistili, že na tomto smutnom mieste bolo doteraz len asi 10 Bžančanov. Rozhodli sme sa teda zorganizovať spomienkovú púť. Boli sme milo prekvapení, akú odozvu mala táto ponúka Obecného zastupiteľstva u občanov. Púti sa zúčastnilo 46 obyvateľov obce. Milo nás prekvapilo, že viac ako polovicu pútnikov tvorili obyvatelia Rómskej komunity, ktorí sa spoločného zájazdu organizovaného obcou zúčastnili po prvý krát. Osvienčim je poľské štyridsaťtisícové mesto ležiace pri ústí rieky Soly a Visly. Počas druhej svetovej vojny bolo mesto pričlenené k Nemeckej ríši a bol tu vybudovaný najprv koncentračný tábor Auschwitz I v areáli bývalých kasární a neskôr na druhej strane mesta rozsiahly vyhladzovací tábor Auschwitz II – Birkenau. Dodnes sa zachovalo 45 murovaných a 22 drevených barakov. Viditeľné sú aj zvyšky plynových komôr a kremáčnych jám pre pece

Dnes sú objekty koncentračného tábora KL Auschwitz I a II pamätníkom pripomínajúcim celému svetu zvrátenosť nacistického režimu a utrpenie miliónov nacistami prenasledovaných ľudí celej Európy. Celkom bolo z územia dnešného Slovenska deportovaných do Osvienčimu 65 692 osôb. Aj keď výklad českého sprievodcu aj prostredie koncentračného tábora Auschwitz, ktoré sme navštívili boli smutné, zážitok z tohto prostredia je pre obyvateľov obce nezabudnuteľný. Až na tom to mieste si mnohí z nás uvedomili, aké šťastie vlastne máme, keď žijeme v slobodnej a pokojnej krajine. V koncentračnom tábore Auschwitz sme sa na stenách tábora stretli s myšlienkou „ Ak si človek nepripomína históriu mal by ju prežiť ešte raz“ . Nikomu na svete neprajeme, aby sa história Osvienčina či iných koncentračných táborov opakovala a preto sme ju chceli pripomenúť aj obyvateľom našej obce.

Po smutnom ale dôležitom zážitku z Osvienčinských koncentračných táborov sme popoludní navštívili soľnú baňu vo Vieličke, ktorá nás očarila svojimi skvostami. Soľná baňa Vielička sa nachádza blízko mesta Vielička na juhu Poľska neďaleko Krakova. Baňa patrí medzi najstaršie na svete, ťažba prebiehala od 13. storočia až do roku 2007. Baňa ja dnes turistickou

atrakciou, ktorá ponúka viaceré sochy, galérie a kaplnku, ktorú vysekali baníci a v ktorej sme aj my boli svedkami sobáša mladých ľudí.

Večer síce unavení, ale spokojní sme sa vrátili domov

- ***Stretnutie s jubilantami***

Mesiac október je mesiacom úcty k starším. V obci sme v tomto mesiaci zorganizovali stretnutie jubilantov, ktorí oslávili 60, 65, 70, 75, 80 a 85 rokov.

Jubilanti 2017:

JUDr. Mária Kasičová – 60 rokov

Emília Sukovská – 65 rokov

Mária Guziová – 65 rokov

Juraj Sukovský – 70 rokov

Ján Marcin – 65 rokov

Michal Kasarda – 70 rokov

Magdaléna Marcinová – 70 rokov

Helena Široká - 75 rokov

Neb. Helena Čeková – 90 rokov

Narodili sa: Kamil Fečko

Spoločné „ÁNO“ si povedali:

Alexandra Blanárová a Rastislav Ceperko

Ján Mata a Anežka Peštová

Všetkým srdečne gratulujeme a prajeme veľa šťastia.

Opustili nás:

Miroslav Kasarda

Renáta Marcinová

Anna Fečková

Helena Čeková

Večná im pamiatka